

Универзитет у Нишу
ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ
Бр. 01-2910/1
02/10/2026. године

На основу члана 36. Правилника о мастер академским студијама права Служба за наставу и студентска питања даје следеће

О Б А В Е Ш Т Е Њ Е

1. Обавештава се јавност да су завршни мастер рад и Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада под називом „Злоупотреба криптовалута у извршењу кривичних дела”, кандидата Јовановић Луке, број досјеа М011/24-УП ,студента мастер академских студија права на Правном факултету у Нишу, примљени дана 02/10/2026. године и да се налазе у Библиотеци и на сајту Факултета.
2. Извештај и мастер рад доступни су, у року од 5 (пет) дана од дана истицања овог обавештења на огласну таблу Факултета, заинтересованим лицима у времену од 08,00 до 15,00 сати сваког радног дана.
3. Извештај Комисије за оцену и одбрану мастер рада су саставни део овог обавештења.
4. Ово обавештење истаћи на сајт и доставити Библиотеци.

СЛУЖБА ЗА НАСТАВУ И
СТУДЕНТСКА ПИТАЊА

ПРАВНИ ФАКУЛТЕТ У НИШУ
ПРИЈЕМОС 02.10.2026.
Ор. бр. 01 29/10

**Катедри за кривичноправне науке
Правног факултета Универзитета у Нишу**

На седници Катедре за кривичноправне науке која је одржана 02.10.2026. године на основу члана 34. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу формирана је Комисија за оцену и јавну одбрану мастер рада под називом: „Злоупотреба криптовалута у извршењу кривичних дела“, кандидата Јовановић (Братислав) Луке М011/24-УП, Комисија, после детаљног прегледа мастер рада подноси следећи

ИЗВЕШТАЈ

Мастер рад под називом, „Злоупотреба криптовалута у извршењу кривичних дела“, кандидата Јовановић (Братислав) Луке је написан на 74 страница компјутерски обрађеног текста, са проредом 1.5. Литерарну подлогу рада чини 37 домаћих и иностраних извора књига, монографија, библиографских јединица (уџбеника, приручника, закона, научних чланака и статистичких података) уз друге бројне научне и стручне радове објављене у часописима и електронске изворе.

Структурално је рад подељен у 6 делова: 1) Појмовно одређење криптовалута и дигиталне имовине, 2) Кривичноправни и безбедносни ризици повезани са криптовалутама, 3) Нормативни оквир за сузбијање злоупотребе криптовалута, 4) Злоупотреба криптовалута у извршењу и прикривању кривичних дела, 5) Студије случаја и 6) Емпиријско истраживање.

У уводу је кандидат образложио актуелност ове теме која се огледа у чињеници да се правни системи, укључујући и правни систем Републике Србије, налазе пред задатком да ускладе технолошке иновације са потребом за ефикасном превенцијом и репресијом криминалитета. Затим је кандидат изложио предмет свог рада указујући да специфичне карактеристике криптовалута утичу на извршење, прикривање, откривање и доказивање кривичних дела. Значај обрађивања овакве теме кандидат објашњава кроз представљање криптовалута као релативно новог, али све присутнијег феномена у кривичноправној пракси, захтевног у погледу стручности, техничког знања, међународне сарадње и употребе специјализованих алата за праћење дигиталних

трансакција. Посебан значај истраживања односи се на Републику Србију, имајући у виду да је доношењем Закона о дигиталној имовини успостављен посебан правни оквир за ову област. Након тога кандидат даје приказ проблема, циљева и хипотеза рада, као и коришћених метода.

У првом делу мастер рада под називом „Појмовно одређење криптовалута и дигиталне имовине“ кандидат је представио основне карактеристике криптовалута и њихов развој, функционисање blockchain-а, кључне карактеристике дигиталне имовине и због чега те карактеристике могу имати и легитимну и противправну употребу, као и разлику између криптовалута, токена и друге дигиталне имовине.

Други део рада је посвећен кривичноправним и безбедносним ризицима повезаним са криптовалутама. У њему је кандидат истакао проблеме који се јављају приликом коришћења криптовалута попут псеудонимности, анонимности, коришћења мењачнице без адекватне контроле, везу са даркнет тржиштима, ransomware нападима, прањем новца, прикривањем порекла имовине и layering-ом и бавио се питањем дигиталне имовине као предмета одузимања и доказивања у кривичним поступцима.

Трећи део рада посвећен је нормативним оквирима за сузбијање злоупотребе криптовалута. Као изазов предочена је неопходност омогућавања технолошких и финансијских иновација, јер дигитална имовина може допринети развоју тржишта, нових услуга и конкуренције, док истовремено треба заштитити финансијски систем и друштво од злоупотреба. У овом делу су анализирани међународни, европски и домаћи прописи и стандарди. Приказано је како се развијао регулаторни одговор на злоупотребе криптовалута, које су обавезе пружалаца услуга дигиталне имовине, како се уређују идентификација корисника, како се прате трансакције, пријављују сумњиве активности. На крају овог дела разматран је кривичноправни одговор и питање санкционисања код злоупотреба криптовалута.

Четврти део мастер рада представља централни део мастер рада. Он описује на који начин криптовалуте могу бити инструмент извршења или прикривања различитих кривичних дела, како се дигитална имовина користи за трансфер противправне користи и са којим се процесним проблемима сусрећу полиција, тужилаштво и суд. Најпре су приказани модалитети извршења кривичних дела уз употребу криптовалута

и то: употреба као средства плаћања за незакониту робу или услуге, употреба криптовалута као средства изнуде, употреба криптовалута у инвестиционим и другим финансијским преварама, крађа дигиталне имовине и пети модалитет јесте употреба криптовалута у прикривању већ остварене противправне користи. Такође су приказани проблеми у откривању, гоњењу и пресуђењу као и улога полиције, тужилаштва, судова и регулаторних органа у свим фазама поступка. Наглашено је да је ефикасан одговор на злоупотребу криптовалута могућ само ако полиција, тужилаштво, судови и регулаторни органи делују повезано.

У петом делу рада кандидат је извршио преглед студија случаја. За потребе овог рада кандидат је изабрао два случаја: Silk Road и Ross Ulbricht, као примере раног и утицајног даркнет тржишта у коме је Bitcoin имао важну улогу, Bitfinexhack као пример крађе велике количине криптовалуте и сложеног покушаја прања дигиталне имовине. Ова два случаја јасно показују две различите димензије проблема. Silk Road показује употребу криптовалута као средства плаћања у незаконитом дигиталном тржишту, док Bitfinex показује проблеме праћења, доказивања и одузимања дигиталне имовине након великог крипто-инцидента. Кандидат је приказао чињенице случаја, начин злоупотребе криптовалута, ток истраге, квалификацију дела, кључне доказе и исход поступка, да би се праксом поткрепила теоријска анализа и показало како се правни и криминалистички проблеми јављају у стварним предметима.

У шестом делу рада кандидат је спровео емпиријско истраживање. Извршена је анкета на планираном узорку од 100 испитаника. Објашњен је циљ истраживања, структура узорка, анкетни инструмент, начин дистрибуције упитника, обрада података и начин интерпретације резултата. Испитиван је ниво информисаности, перцепција ризика и ставови о адекватности правног оквира и санкција.

У „Закључку“ кандидат се осврнуо на криптовалуте и дигиталну имовину као један од изазова савременог кривичног права, криминалистике и система безбедности. Пре свега је појмовно одредио криптовалуте и дигиталну имовину, а затим је указао на карактеристичне проблеме у њиховом коришћењу. Као факторе који отежавају рад надлежних органа навео је псеудонимност, брзину преноса, прекогранични карактер трансакција и могућност коришћења више дигиталних адреса. Део рада посвећен је

питању прања новца и прикривања порекла противправне имовинске користи. У раду је показао да криптовалуте не обезбеђују потпуну невидљивост, већ стварају сложенији облик трансакционог трага што даље захтева да органи који поступају буду стручни, да подаци буду доступни, да пружаоци услуга дигиталне имовине сарађују и да је могуће да се дигитални трагови повежу са стварним лицима и конкретним радњама извршења. У закључку је потврђено да се криптовалуте могу појавити у различитим улогама у вези са кривичним делима, као средство плаћања, средство преноса вредности, начин прикривања противправне користи, предмет крађе или преваре, али и као доказ који указује на ток криминалне активности. Затим су приказани резултати студије случаја и емпиријског истраживања и изведен је крајњи закључак да борба против злоупотребе криптовалута не може бити заснована само на кривичним санкцијама, већ дасанкционисање мора бити праћено ефикасним откривањем, доказивањем и одузимањем противправне имовине.

Закључак и предлог

После детаљног разматрања мастер рада: „Злоупотреба криптовалута у извршењу кривичних дела“, можемо да закључимо да пред кандидатом није био једноставан задатак. Требало је, наиме, проучити и анализирати доступну домаћу и инострану правнотеоријску литературу на тему која представља новину и изазов за економске, правне, рачунарске и друштвене науке.

Криптовалуте и дигитална имовина представљају један од најзначајнијих изазова савременог кривичног права, криминалистике и система безбедности. Кандидат је при писању овог рада кроз свеобухватну анализу теоријске грађе, законске регулативе, студије случаја и емпиријског истраживања показао да се теоријски, нормативни и емпиријски део рада међусобно допуњују. Објаснио је да криптовалуте и дигитална имовина нису саме по себи незаконите, али да њихове техничке и функционалне карактеристике могу бити злоупотребљене у извршењу и прикривању кривичних дела. Посебно је истакао псеудонимност, брзину преноса, прекогранични карактер трансакција, децентрализовану структуру и отежано повезивање дигиталне адресе са стварним идентитетом корисника. Кроз резултате анкете приказао је да

испитаници у великој мери препознају управо ове ризике, јер већина сматра да криптовалуте олакшавају прикривање идентитета учиниоца, прање новца и отежано доказивање кривичних дела. Тиме је указао да емпиријски налази прате основне теоријске претпоставке рада и да се ризици криптовалута не препознају само у стручној литератури, већ и у ставовима испитаника.

Значај овог рада се огледа уповезивању појма дигиталне имовине са конкретним проблемима кривичног права и безбедности кроз обједињену анализу доступних теоријских поставки, законодавних решења и емпиријских налаза. Посебан значај произлази из чињенице да криптовалуте представљају релативно нов, али све присутнији феномен у кривичноправној пракси те постоји потреба да се направи јасна разлика између законите употребе криптовалута и њихове злоупотребе. Због тога је значајно истражити које карактеристике криптовалута стварају ризике, како се ти ризици манифестују у пракси и да ли постојећи правни оквир може да одговори на такве изазове.

Међу посебним квалитетима по којима се издваја овај мастер рад је свеобухватно теоријско и практично посматрање појма криптовалута. При обради постављене теме, кандидат се није задржао само на пуком интерпретирању законске литературе, већ је аргументовано и полемички износио и бранио своја оригинална гледишта.

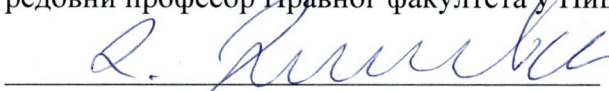
Стога, Комисија закључује да мастер рад кандидата Јовановић Луке под називом „Злоупотреба криптовалута у извршењу кривичних дела“ представља резултат самосталног и оригиналног научног рада из области кривичног права. Кандидат је у раду систематизовао и анализирао постојећу правнотеоријску, прикупио практичну и законску литературу и својим радом дао одређени допринос науци кривичног права. Пошто су испуњени услови предвиђени у члану 36. Правилника о мастер студијама Правног факултета у Нишу, Комисија сматра да је мастер рад „Злоупотреба криптовалута у извршењу кривичних дела“ кандидата Јовановић Луке подобан за јавну одбрану, па предлаже Комисији за докторске и мастер студије Правног факултета у Нишу да усвоји Извештај о оцени мастер рада и његовој подобности за јавну одбрану.

У Нишу, _____

ЧЛАНОВИ КОМИСИЈЕ

проф. др Миомира Костић
редовни професор Правног факултета у Нишу

проф. др Дарко Димовски
редовни професор Правног факултета у Нишу

проф. др Душица Миладиновић-Стефановић
редовни професор Правног факултета у Нишу